

ACTA UNIVERSITATIS CAROLINAE
PHILOSOPHICA ET HISTORICA 1/2009
STUDIA SOCIOLOGICA XVI

NAŠE SPOLEČNÁ PŘÍTOMNOST I

Miloslav Lapka, Jan Vávra, Jiří Šubrt

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE • NAKLADATELSTVÍ KAROLINUM 2012

Editoři: PhDr. Miloslav Lapka, CSc., PhDr. Jan Vávra, Ph.D., doc. PhDr. Jiří Šubrt, CSc.

Recenzovali: doc Ing. Arch. ThLic. Jiří Kupka, Ph.D.,
prof. PhDr. Jaroslav Malina, DrSc.,
Mgr. A. Zdena Němcová Zedníčková,
Mgr. Arnošt Novák,
PhDr. Jitka Ortová, CSc.,
Ing. Martin Pělucha, Ph.D.,
PhDr. Ivan Rynda,
doc. Dr. Ing. Alena Salašová,
doc. Ing. Josef Seják, CSc.,
dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová

OBSAH

Úvod	7
Miloslav Lapka, Zdenka Sokolíčková, Jan Vávra, Pět tezí současné kulturní ekologie ...	9
Eva Cudlínová, Změny ve stylu ekonomického myšlení – šance pro trvale udržitelný rozvoj společnosti nebo pro zelený ekonomický růst?	23
Zdenka Sokolíčková, Gaudenz Assenza, Aliaksandr Martynau, Silná Evropa? Ekonomická krize a ekologické závazky	35
Martin Soukup, Darwinismus a ekologicky ušlechtilí divoši	55
Karel Stibrál, Estetika a ochrana přírody	69
Jan Hendrych, Umění krajiny – krajinný design jako estetický proces	87
Václav Cimbál, Totální město	107
Markéta Braun Kohlová, Faktory volby dopravního prostředku – podstatný aspekt proměny současných měst	121
Oleg Suša, Kooptace protestu, ekologická krize a dilema „ekologické modernizace“	137
Pavel Nováček, Dlouhodobě udržitelný rozvoj, udržitelný ústup, nebo rozvrat?	155

ÚVOD

Vztah člověka a přírody a současné environmentální problémy nejsou pouze doménou přírodních věd. Společenské vědy mohou říci mnoho o společenské podstatě současných environmentálních problémů a přispět tak zásadně do diskuze, věnované jejich možným řešením. Ve snaze dát prostor spektru společenskovedních a humanitních oborů, stejně jako spektru zajímavých osobností, zabývajících se vztahem člověka a přírody, respektive životního prostředí, byla na Katedře teorie kultury (kulturologie) Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze v březnu 2011 uspořádána konference s názvem *Naše společná přítomnost: Globální výzvy pro kulturní a sociální ekologii*. Obsah tohoto čísla *AUC Philosophica et Historica – Naše společná přítomnost I* je tvořen články, které byly na konferenci předneseny, nebo byly při této příležitosti napsány. Širokému tematickému záběru konference odpovídá také obsah tohoto čísla, přesto by mělo být patrné, že jde o pokusy řešit současné základní problémy člověka 21. století – jeho vztahování se k přírodě, vnímání hodnoty životního prostředí a chápání globálních environmentálních výzev, které si často sám před sebe klade. Je zřejmé, že toto téma nelze vyčerpat zde uveřejněnými pracemi, ani následujícím číslem *AUC Philosophica et Historica – Naše společná přítomnost II*, které bude věnováno téže problematice. Představme si alespoň stručně články obsažené v tomto čísle.

V úvodním článku *Pět tezí současné kulturní ekologie* představují Miloslav Lapka, Zdenka Sokolíčková a Jan Vávra moderní pojetí tohoto oboru, který tvoří širší rámec i pro další příspěvky. Další dva články se věnují aktuálním ekonomickým problémům, Eva Cudlínová se v práci *Změny ve stylu ekonomického myšlení – šance pro trvale udržitelný rozvoj společnosti nebo zelený ekonomický růst?* zabývá odlišnými ekonomickými přístupy a jejich vztahem k udržitelnému rozvoji. Článek Zdenky Sokolíčkové, Gaudenzy Assenzy a Aliaksandra Martynau *Silná Evropa? Ekonomická krize a ekologické závazky* kriticky posuzuje evropský postoj vůči ekonomické krizi a z něj pramenící dopady na environmentální politiku. Následující text *Darwinismus a ekologicky ušlechtilí divoši* z pera Martina Soukupa nás skokem přenáší do zcela jiné oblasti. Autor se zabývá vztahem biologického evolucionismu a ochranou biodiverzity a podkládá tuto analýzu pozorováními z Papuy-Nové Guineje. Na téma ochrany přírody navazuje Karel Stibral s článkem *Estetika a ochrana přírody*, tentokrát z pohledu estetického. Problematika přírody a krajiny je součástí i následujícího textu, Jan Hendrych se věnuje krajině jako umění v práci *Umění krajiny – krajinný design jako estetický proces*. Václav Cimbál nás svým filosoficky orientovaným článkem *Totální město* přivádí z volné přírody do města, jakožto životní-

ho prostředí většiny současného lidstva. Tématem života ve městě se zabývá i Markéta Braun Kohlová, ovšem z pohledu sociologického výzkumu dopravy, jak napovídá název její práce *Faktory volby dopravního prostředku – podstatný aspekt proměny současných měst*. Sociologickému přístupu je věrný i Oleg Suša, který se v článku *Kooptace protestu, ekologická krize a dilema „ekologické modernizace“* zabývá tím, jak je environmentální problematika začleňována do sociálního systému složitých moderních společností. Na úplný závěr Pavel Nováček ve svém textu *Dlouhodobě udržitelný rozvoj, udržitelný ústup, nebo rozvrat?* nastiňuje možné alternativy k tradiční koncepci udržitelného rozvoje.

Věříme, že rozmanitost autorských přístupů bude čtenářům ku prospěchu, a že poslouží jako inspirace ke vstupu do aktuálních problémů naší společné přítomnosti. Přejeme všem příjemné i kritické čtení a těšíme se na další setkávání, ať už zprostředkovanou formou podobných studií nebo setkávání osobní na dalších kulturně ekologicky orientovaných konferencích a diskusích.

S přáním dobře stráveného času nad stránkami tohoto čísla AUC Philosophica et Historica

Jan Vávra a Miloslav Lapka

ACTA UNIVERSITATIS CAROLINAE
PHILOSOPHICA ET HISTORICA 1/2009
STUDIA SOCIOLOGICA XVI

NAŠE SPOLEČNÁ PŘÍTOMNOST I

Lapka, Miroslav, Vávra, Jan, Šubrt, Jiří

Řídí: prof. PhDr. Hana Pátková, CSc. (předsedkyně), doc. PhDr. Václav Marek, CSc. (tajemník),
s redakční radou

Prorektor-editor: prof. PhDr. Ivan Jakubec, CSc.

Editoři: PhDr. Miroslav Lapka, CSc., PhDr. Jan Vávra, Ph.D., doc. PhDr. Jiří Šubrt, CSc.

Recenzovali: doc. Ing. Arch. ThLic. Jiří Kupka, Ph.D., prof. PhDr. Jaroslav Malina, DrSc.,

Mgr. A. Zdena Němcová Zedníčková, Mgr. Arnošt Novák, PhDr. Jitka Ortová, CSc.,

Ing. Martin Pělucha, Ph.D., PhDr. Ivan Rynda, doc. Dr. Ing. Alena Salašová,

doc. Ing. Josef Seják, CSc., dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová

Grafická úprava Kateřina Rezáčová

Vydala Univerzita Karlova v Praze

Nakladatelství Karolinum, Ovocný trh 3–5, 116 36, Praha 1

<http://cupress.cuni.cz>

Praha 2012

Sazba studio Lacerta (www.sazba.cz)

Výtiskla tiskárna Nakladatelství Karolinum

Vydání 1. Náklad 200 výtisků

ISBN 978-80-246-2080-0

ISSN 0567-8293

MK ČR E 18598

Objednávky přijímá Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze,
nám. Jana Palacha 2, 116 38 Praha 1 (books@ff.cuni.cz)

Distributed by books@ff.cuni.cz